כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסוד שיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת ואתחנן ■ י' מנחם-אב ה'תשע"ג ■ 17.07.2013 ■ גליון מס' 232

פרשת ואתחנן

ועשית הישר והטוב

/ הרב יעקב הלוי פילבר

שתי מצוות כלליות נצטוו ישראל במדבר סיני, האחת: "קדושים תהיו" שהיא מצוה כללית כמו שפירש הרמב"ן (ויקרא יט ב): "אחר שפירט האיסורים שאסר, ציוה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות", ומטרת המצוה הזו כדי שלא יהיה האדם "נבל ברשות התורה", או כמו שאמרו חז"ל (יבמות כ א): "קדש עצמך במותר לך". והנה לקראת כניסתם לארץ ישראל מוסיפה התורה מצוה כללית נוספת: "ועשית הישר והטוב", שגם היא מצוה כללית כמו שגם אותה פירש הרמב"ן: "וזה ענין גדול, לפי שאי אפשר להזכיר בתורה כל הנהגות האדם עם שכניו ורעיו וכל משאו ומתנו ותיקוני הישוב והמדינות כולם, אבל אחרי שהזכיר מהם הרבה כגון לא תלך רכיל, לא תקום ולא תטור, ולא תעמוד על דם רעך, לא תקלל חרש, מפני שיבה תקום וכיוצא בזה, חזר לומר בדרך כלל שיעשה הטוב והישר בכל דבר, עד שיכנס בזה הפשרה ולפנים משורת הדין, ואפילו מה שאמרו פרקו נאה ודבורו בנחת עם הבריות, עד שיקרא בכל ענין תם וישר".

על פי דברי הרמב"ן אפשר לומר שמצות "קדושים תהיו" מכוונת ל"בין אדם למקום", ואילו מצות "ועשית הישר והטוב" היא "בין אדם לחברו". וצריך להסביר מדוע את מצות עשיית הטוב והישר נצטוו ישראל רק סמוך לכניסתם לארץ, ואילו מצות "קדושים תהיו" נצטוו ישראל עוד בהיותם במדבר? ואפשר לומר שישראל כל עוד היותם במדבר, כאשר דאגת הפרנסה היתה מהם והלאה, שאת כל צרכיהם קבלו ישירות מהשמים, מה שפטר אותם מלהזדקק לקבל סיוע מהזולת, במציאות כזו עיקר עבודתו של האדם היתה לקדש את חייו עד המעלה של "קדש עצמך במותר לך". וכך חיו ישראל בארבעים שנות המדבר, ורק בשנת הארבעים סמוך לכניסתם לארץ, שהחיים בארץ הם חיים טבעיים, אז יש צורך להכינו לחיים חדשים, לחיים שיש בהם עניים ועשירים, חלשים וחזקים, שבעים ונצרכים, במציאות חברתית כזו אי אפשר להסתפק בקדושה בלבד, כי על עם ישראל להיות שלם גם בתחום החברתי, כדברי הרמב"ן: ב"הנהגות האדם עם שכניו ורעיו וכל משאו ומתנו ותיקוני הישוב והמדינות כולם", ולכן עוד קודם כניסתם לארץ, כבר מצווה התורה את עם ישראל במצות עשיית הישר והטוב, שבזכותה יהיו זכאים להכנס לארץ, ככתוב: "ועשית הישר והטוב בעיני ה'" ותכליתה מפורשת בתורה: "למען ייטב לך ובאת וירשת את הארץ הטובה אשר נשבע ה' לאבותיך, להדוף את כל אויבך מפניך כאשר דבר ה'".

הכניסה לארץ כשלעצמה אינה מטרה אלא אמצעי, כמו שהמדינה אינה התכלית אלא כלי, שצריך לצקת בו תוכן, ומאחר ויש לחשוש שהבאים לארץ יעדיפו את המסגרת החומרית על התוכן הרוחני. כמו שראינו אצל בני גד ובני ראובן, שאמרו תחילה: "גדרות צאן נבנה למקננו פה" ורק אח"כ "ועָרים לטפנו", שעשו את הטפל עיקר ואת העיקר טפל. שהדאגה לרכושם היתה בעיניהם חשובה יותר מהדאגה לטיפול בילדיהם. כדי למנוע חשש זה, הסמיכה התורה לכניסה לארץ את המעשה החינוכי, ובסמוך לציווי של עשיית הטוב והישר כתבה התורה: "כי ישאלך בנך מחר לאמר". המפתח לחברה מוסרית וטובה הוא החינוך, את החינוך צריך להתחיל כבר בגיל הילדות, ובפרשת "כי ישאלך" מלמדת אותנו התורה איך לנהל את החינוך: תנאי הראשון להצלחת החינוך הוא שיתנהל דו שיח קבוע בין דור ההורים לדור הבנים: "כי ישאלך בנך", שהחינוך ייעשה בהידברות הדדית ולא בהכתבה מלמעלה. תנאי נוסף להצלחת החינוך הוא שמאפשרים לילד לשאול את כל השאלות, אפילו אם השאלות הן קשות, דברים העומדים ברומה של האמונה, כמו השאלה: "מה העדות והחוקים והמשפטים אשר ציוה ה' אלקינו אתכם", שאלה הכוללת את כל חלקי המצוות. ואת התשובה יש להשיב בנחת כדברי הכתוב: "ואמרת לבנך", ש"אמירה" שהיא לשון רכה, כמו כן התשובה לא תהיה כדי לצאת ידי חובה, אלא תינתן בהרחבה, ואם יש צורך אפילו להתחילה בסקירה היסטורית מאז היינו עבדים במצרים,

תפוצה לכל קהילות ישראל

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

וקוה אל ה'
ידוע המדרש שלאחר שגזר הקדוש ברוך הוא על משה שלא יכנס לארץ, התחנן אליו משה והתפלל...
המשך בעמ' 2

איפה את, ארץ ישראל?
אלה שקראו את חלקו הראשון של המאמר בגיליון הקודם של "בסוד שיח", קראו על "כיבוש עולי מצרים"...
המשך בעמ' 3

שו"ת קיץ
שאלה: בטיול באירופה מצאנו את עצמנו כלואים במלון בשבת משום שדלת הכניסה הראשית נפתחה ונסגרה אוטומאטית באמצעות עין חשמלית. האם יש פתרון?...
המשך בעמ' 4

סיפור לשבת
ואיך אפשר שלא לעשות תשובה
הנשר הגדול קה"ק (קודש הקודשים)
רבי פנחס מקאריץ ז"ל זי"ע, הי' רושם בכל שנה ושנה...
המשך בעמ' 5

שביבים
- ללמוד בו תדיר
- ימי שטפנשט
- לא הקרבה ולא עשייה
- אצל הבן או הבת...
- להחזיר אהבה
- עלי רגש / למדנו חכמה מאבטיח

המשך בעמ' 6

סקירה המחברת את השואל אל העבר וגם אל העתיד, ככתוב: "ואותנו הוציא משם (העבר), למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו (העתיד)". ואולי זה המקור לדברי הראי"ה קוק שכתב (אג' קע): "מטרת החינוך היא להכשיר את האדם לצורתו המתוקנת, שהנקודה המרכזית היא לעשותו טוב וישר".

וקוה אל ה'

/ רוני פיזנטי*

ידוע המדרש שלאחר שגזר הקדוש ברוך הוא על משה שלא יכנס לארץ, התחנן אליו משה והתפלל 515 תפילות כמניין "ואתחנן". והקדוש ברוך הוא ציווה אותו שלא יוסיף להתפלל עוד על הדבר הזה. משום שאילו היה מתפלל תפילה אחת נוספת, הוא היה מקבל את רצונו. המדרש הזה ידוע ומפורסם מאוד. אבל השאלה היא האם אנו מתייחסים אליו רק כאל סיפור נחמד, או שאנו באמת מנסים להפיק ולהבין ממנו את מה שהתורה האלוקית מנסה לומר לנו כאן?

לכולנו הרי לא חסרות צרות ובעיות בחיינו. לכל אחד יש את הדאגות שלו בעולמו. כולנו מבקשים מהקדוש ברוך הוא פה ושם את צרכינו, וכולנו גם נופלים מדי פעם לייאוש הרסני. צריך לזכור תמיד שלכל רצון שלנו יש את מספר התפילות המתאים להגשים אותו. אצל משה רבינו היתה חסרה תפילה אחת בלבד כדי להגיע למספר המתאים (516). מי יודע כמה תפילות אנחנו צריכים על כל בקשה ורצון שצצים לנו ולאחר 4-5 תפילות בנושא אנו כבר מתחילים להתלונן שהשם לא שומע אותנו ומתייאשים.

דברים רבים מגיעים לנו בקלות, כי כנראה שמספיקה תפילה אחת קטנה כדי להגשים אותם. אבל מאוד יתכן שלא מעט דברים שאנו רוצים להשיג עולים תפילות רבות. אולי התפילות צריכות להיות גם אמתיות יותר שיוצאות מהלב. מישהו מאיתנו הגיע כבר ל-516 תפילות? ואולי אצלנו המספר אפילו גבוה יותר? על זה אנו אומרים בכל יום "קוה אל השם, חזק ויאמץ לבך וקוה אל השם". לעולם לא להפסיק להתפלל, עוד תפילה ועוד תפילה, ובאיזשהו שלב נגיע לתפילה שתחצה את הקו המתאים וייתנו לנו מהשמיים את מבוקשינו. לא נדע שהתפילה הזו היא זו שתכריע את הכף לאחר כל התפילות שכבר העלינו למעלה. פתאום ללא כל התראה מוקדמת נגלה שהרצון מתגשם. ומי יודע אולי התפילה המכריעה היא התפילה הבאה שלנו אבל חשוב לזכור שגם אם לא, צריך להתחזק ולהמשיך להתפלל בכוונה ומעומק הלב עד שנוושע בע"ה. כי מובטח לנו שאם נמשיך להתפלל בעקשנות ובהתמדה, במוקדם או במאוחר נקבל את מבוקשינו.

כשאדם מתפלל על עצמו

לאחר שנים של עקרות אצל רחל היא פונה ליעקב ואומרת לו "הבה לי בנים ואם אין מתה אנוכי" (ל' א') - רחל מבקשת מיעקב שיתפלל עליה, כמו שעשה אביו יצחק שהתפלל על אימו רבקה, ובזכות תפילתו נפקדה בבנים.

עונה לה יעקב: "התחת אלוקים אנוכי אשר מנע ממך פרי בטן" - לכאורה עונה לה יעקב, זו בעיה שלך ולא שלי, לי יש כבר ילדים מלאה, אני בסדר לך אין. ועל טענתך שאבי יצחק התפלל על אמי רבקה, שם לא היו לשניהם ילדים. והדבר קשה הייתכן שכך יענה יעקב לרחל, לומר לה שכל הבעיה רק שלה???

הרמב"ן במקום שואל: "אני תמה אם כן למה חרה אפו ולמה אמר התחת אלוקים אנכי, ושומע אל צדיקים ד'!!". הרי ד' שומע כאשר צדיק מתפלל - וזה מה שבקשה רחל מיעקב שיתפלל עליה, ואם כן למה הוא כועס עליה?

"ומה שאמר אבא לא היו לו בנים אני יש לי בנים, ממך מנע ממני לא מנע, וכי הצדיקים אינן מתפללים בעד אחרים, והנה אליהו הנביא התפלל בעד האישה הצרפתית ואלישע הנביא התפלל בעד האישה השונמית למרות שהיו נשים זרות להם".

מסביר הרמב"ן שרחל ביקשה מיעקב שיתפלל עליה ויפעיל את כל כוח תפילתו עד שיהיו לה בנים. ועל זה כעס יעקב - "שאין תפילת הצדיקים בידם שתשמע ותענה על כל פנים" (בכל מקרה), ואמר לה בדרך זו להכלימה ולהביאה לידי תפילה על עצמה. "והנה הצדקת בראותה שלא תוכל להיסמך על תפילת יעקב, שבה להתפלל על עצמה ואל שומע צעקה, וזהו וישמע אליה אלוקים". רואים מכאן, שיש ביד האדם כוח עצום בתפילה כשמתפלל בעד עצמו יותר מאשר אם צדיק מתפלל בעבורו.

מוסיף הרמב"ן: "ונראה שבשביל זה תפסוהו רבותינו, שאמרו בבראשית רבה (ע"א ז') אמר לו הקב"ה (ליעקב) כך עונים את המעיקות? חייך שבניך עתידים לעמוד לפני בנה" - ולבקש רחמים על עצמם, בשעה שעמדו השבטים והתחננו על נפשם לפני יוסף אחיהם.

ומעשה בחוזה מלובלין שבאו אליו זוג כפריים ובכו שאין להם ילדים כבר הרבה שנים, וביקשו שיתפלל עליהם. ענה הרבי, שהוא מוכן בתנאי שישלמו לו 100 זהובים. התחילו הכפריים לבכות רב"ה תרחם אין לנו, עניים אנחנו. אמר הרבי: טוב, תשלמו רק 50 זהובים, אך גם זה לא היה להם, ולכן המשיכו לבכות לפני הרבי שירחם עליהם.

פתאום האישה התעשתה ואמרה לבעלה: בוא נבכה לה' ונתפלל אליו לבד והוא יעזור לנו בחינם, ולא לפני בשר ודם. שמע הרבי ושמח, אמר להם: עכשיו אני אתפלל עליכם ותיוושעו. מקודם כשסמכתם רק עלי ולא על ה', לא יכולתי להתפלל עליכם, עכשיו שאתם בוטחים בה' ותתפללו אליו, אין לי ספק שתישמע תפילתכם ותקובל ברצון.

*רוני פיזנטי הוא יוצר ומפעיל אתרי יהדות, ומעורב בפרויקטים שונים לחיזוק האמונה היהודית והפצתה.

איפה את, ארץ ישראל?

חלק ב' מרשימתו של הרה"ג שמואל ברוך גנוט שליט"א

אלה שקראו את חלקו הראשון של המאמר בגיליון הקודם של "בסוד שיח", קראו על "כיבוש עולי מצרים" ו"כיבוש עולי בבל". ובפרשת מסעי למדנו על גבולות ארץ ישראל, שהם גבולות נרחבים הרבה יותר מהמקובל כיום, וישנה גם ה"ארץ המובטחת", חלק הארץ שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו. אם כן מהי ארץ ישראל והיכן גבולותיה? הבה וננסה לעשות סדר בדברים:

הקב"ה נתן את הארץ לאברהם אבינו בברית בין הבתרים. ה' הבטיח לאברהם את הארץ, מנהר מצרים עד הנהר הגדל נהר פרת, את הקיני ואת הקנזי ואת הקדמני, ואת החתי ואת הפרזי ואת הרפאים, ואת האמרי ואת הכנעני ואת הגרגשי ואת היבוסי. נחלת עשר אומות ניתנו לאברהם, אך הקב"ה לא נתן לישראל אלא שבע מהן, והשלש, נחלת הקיני, הקנזי והקדמוני, לא נתן להם עכשיו, שנאמר למשה בשעת מיתתו: זאת הארץ אשר נשבעתי וגו', זאת, למעט שלש אלה, והן עתידות להיות ירושה לעתיד לבוא, בימי המלך המשיח, כשתגיע זכותם של ישראל לשמור את כל המצוות ולאהבה את ה' אהבה שלימה קיימת לעולם. גם עבר הירדן היא בכלל ארץ ישראל, לענין דינים מסויימים. הגבולות שנצטוו עליהם למשה מפי הגבורה לפני כניסתם לארץ מפורשים בפרשת מסעי. הגבול הדרומי מתחיל בקצה ים המלח קדמה מן הלשון הפונה נגבה, היינו בקצהו המזרחי דרומי של הים, והוא במקצוע מזרחית דרומית של ארץ ישראל, ומשם הגבול הולך למעלה עקרבים, ולא היה המיצר שוה אלא הולך ויוצא לחוץ ועוקם ומתרחב לצד דרום של ארץ ישראל ונמשך באלכסון למערב עד דרומה של מעלה עקרבים, באופן שמעלה עקרבים היה לפנים מן הגבול, ומשם עבר לצין עד דרומה של קדש ברנע, וקדש ברנע לפנים מן הגבול, ומשם הקו מתרחב שוב לצד דרום ונמשך עוד באלכסון למערב עד חצר אדר, ומשם לעצמון, ומשם מתקצר המיצר והולך עד נחל מצרים, היורד לים הגדול, והוא מקצוע מערבית דרומית של ארץ ישראל, שמשם ואילך אין גבול דרום מאריך יותר לצד מערב. יש אומרים שנחל מצרים הוא הנילוס, והוא הנקרא גם שיחור אשר על פני מצרים, ולדעה זו נכנסה בכלל הארץ אף ארץ מצרים שעד הנילוס. ויש חולקים ואומרים, שמסורת בידינו שנחל מצרים הוא "ואדי אל ערישׁ". ביהושע הוזכרו עוד בגבול דרום: חצרון בין קדש ברנע לאדר, וקרקע בין אדר לעצמון. הגבול הדרומי של ארץ ישראל הוא עד המעלה השלשים לצפון העולם.

הגבול המערבי הוא הים, הנקרא בתורה בשם "הים הגדול", או "הים האחרון". לדעת חכמים, רואים כאילו חוט מתוח עליהם ממקצוע מערבית צפונית, היינו מטורי אמנון, עד מקצוע מערבית דרומית, היינו נחל מצרים, וכל מה שהוא מן החוט ולפנים הוא ארץ ישראל, שהים נכנס לשם לתוך תחום ארץ ישראל, וכל מה שהוא מן החוט ולחוץ הוא חוץ לארץ.

הגבול הצפוני של ארצנו הקדושה הוא מהר ההר, שבמקצוע מערבית צפונית, עד חצר עינן, שבמקצוע מזרחית צפונית. הר ההר נקרא טורי אמנון,או אמנה, או אמנוס, או סמנוס, או טוורוס אומנוס. יש שכתבו שהוא הר אמנה הנזכר בשיר השירים: תשורי מראש אמנה. הר ההר זה אינו אותו הר ההר שמת עליו אהרן הכהן. על מקומו של הר ההר נחלקו ראשונים. יש סוברים שהוא סמוך לאנטוכיא, שנאמר: מהר ההר תתאו לבא חמת, ופירשו שחמת זו אנטוכיא, עיר בקצה צפון מערב סוריא. ולדעה זו יש שכתבו שהוא ההר הנקרא בערבית "ג'בל אל אקרע", והוא צפונה מלודקיא כחצי יום, ונכללו לפי זה בתחום ארץ ישראל גם חלבה וטריפולי, שהם מדרום לאותו הר. ויש סוברים שהר ההר אינו רחוק כל כך לצפון, והוא מדרום לטריפולי, וטריפולי היא מחוץ לגבול הצפון של א"י. ולדעה זו יש שכתבו שהוא הר הנקרא בערבית "ראס אל שאקא" או באינאס. ויש שכתבו שהוא הר טריפול שקוראים פטרון. הלבנון לדברי הכל הוא מדרום להר ונכלל בתחום ארץ ישראל, ולכן נפרט ביהושע בין החבלים שנשארו לרשת. הר ההר ראשו משופע ונכנס לתוך הים וישנה מחלוקת גדולה על שיפועו ומיקומו.

הגבול המזרחי מתחיל מחצר עינן, שבמקצוע מזרחית צפונית, ונמשך לשפם היא אפמיאה ומשם לרבלה שממזרחה של עין, באופן שעין היא לפנים מהגבול, ומשם נמשך הלאה מצפון לדרום עד מזרחו של ים כנרת, באופן שים כנרת הוא בתוך הגבול,ומשם יורד אל הירדן ונמשך וכלה בים המלח, שהוא במקצוע מזרחית דרומית של ארץ ישראל. הירדן אם שינה מסלולו והרחיב גבול ארץ ישראל וקיצר מהצד השני או להיפך, מה שנטל נטל ומה שנתן נתן, שהגבול של ארץ ישראל הוא תמיד הירדן ומשתנה עם שינוי מהלך הירדן.

ישנה חלוקה נוספת בארץ ישראל, שעל פיה מתחלקת הארץ לשנים. כל האזורים שהחזיקו בהם עולי מצרים בלבד, ולא החזיקו בהם עולי בבל, הוא חלק אחד, וכל המקומות שהחזיקו בהן אף עולי בבל, הם חלק שני בארצנו. על הגבול הדרומי.

והפעם נעסוק בגבולה הצפוני של ארץ ישראל, אל אזור ראש הנקרה. הדברים מבוססים על חישובים שערך הגאון רבי אלחנן כהן שליט"א, והובאו בספר 'מנוחת אמת', והם כתובים לפי כל הדעות, לחומרא. כל אזור הצפון, המצוי כעת בשטחה של מדינת ישראל, הוא בכלל 'כיבוש עולי מצרים', לפי כל הדעות. כיבוש עולי בבל בצפון הארץ נמשך עד עכו וכנגדה למזרח.נחלקו הראשונים כמה ככשו עולי בבל צפונית לעכו, האם רק רצועה בצפון מערב ארץ ישראל בין עכו לכזיב או עד כזיב, מלבד רצועה אחת. מלבד זאת, ישנה מחלוקת נוספת באחרונים על מקום רצועה זו.

והנה המפה

הגאון רבי אלחנן כהן שליט"א ערך מפות מעודכנות, בהם פורטו כל השיטות, והן מבוססות על דברי הפוסקים בענין. במפת הגליל המערבי למדנו שמעכו ועד תל אכזיב (כולל צפון עכו, כביש מספר 4 צפונית לצומת עכו דרום, רובה של העיר נהריה, כולל - חופי נהריה, והישובים אכזיב, בוסתן הגליל, גשר הזיו, חצרות יסף, לוחמי הגיטאות, מזרעה, סער, רגבה, שבי ציון ושמרת) הם לפי הגר"א הרצועה של חו"ל שבין עכו לאכזיב, ולדעת ה'אדמת קודש' ו'המלבושי יום טוב' הוא חו"ל גמור. לדעת הרמב"ם (לפי ה'כפתור ופרח') הוא ארץ ישראל לכל דבר, ולדעת רוב הפוסקים הוא מקום שכבשוהו עולי מצרים ולא עולי בבל.

דינם של הישובים: בצת, כפר ראש הנקרה, לימן, שמורת ראש הנקרה, שמורת רכס הסולם, חוף בצת והרכבל בראש הנקרה לדעת המלבושי

יו"ט והאדמת קודש לא כבשוהו אפילו עולי מצרים והוא חו"ל מוחלט, ולדעת הרמב"ם (לפי הכפתור ופרח) כבשום עולי מצרים ולא עולי בבל, ולכן בודאי שיש מקום להחמיר ולא לבקר שם,בפרט לכהנים, כאשר ישנן דעות הסוברות שאסור לכהן לצאת ולטמא את עצמו בארץ העמים, ראו בשו"ע יו"ד שסט ובש"ך, ט"ז פתחי תשובה וגליון רעק"א שם.

נס"ה טופה!

שו"ת קיץ
הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

נחמן ק. נתניה שואל: בעת טיול קבוצתי באירופה מצאנו את עצמנו כלואים במלון בשבת משום שדלת הכניסה הראשית נפתחה ונסגרה אוטומאטית באמצעות עין חשמלית. שמתי לב שגם בחדרי השירותים, מפיגי הריח פועלים באופן אוטומאטי, ובאופן כללי כמעט הכול היה אוטומאטי ובלתי נשלט. האם יש פתרון הלכתי למציאות הזאת הקיימת כבר בכל העולם? (לא בכל מדינה יש בתי מלון יהודים וכו')

תשובה: אכן זו מציאות הגורמת להרבה שאלות הלכתיות וחשש לחילולי שבת, ולכן ראוי לכל יהודי לשים לב בזמן שמתכנן את נסיעתו, לקבוע את שהותו בבית מלון או אכסניה שאין בהם את החששות הנ"ל ואף אם הם ברמה פחות טובה, ואדרבא בכך מכבד את השבת, שנמנע מחשש חילולי שבת[א].

אמנם כשאין אפשרות אחרת, ומוכרח הוא ליסע, או שהוא כבר נמצא בשבת בבית מלון שכזה ורק כעת שם לב לבעיות הנ"ל, יש לכמה מהמצבים הנ"ל פתרונות הלכתיים הנכונים לשעת הדחק כגון זו וכמו שאפרט לקמן.

באשר לדלת הראשית של המלון הנפתחת על ידי עין אלקטרונית: ימתין עד שיעבור שם גוי, וכשהגוי עובר בפתח ימהר גם הוא להיכנס, וייזהר שלא ייכנס אחריו כשהדלת מתחילה להינעל, וכך ינהג גם באשר ליציאה מבית המלון.[ב]

באשר לדלת הכניסה לחדר הנפתחת ע"י כרטיס מגנטי: אם אין אפשרות לפתוח את החדר על ידי מפתח, יוכל לרמוז לגוי ברמז שאינו ביטוי של ציווי לפתוח עבורו את הדלת[ג], וכגון שיאמר לו 'איני יכול להיכנס לחדר'.[ד]

אפשרות אחרת היא לנסות להדביק את מקום המנעול בסרט דביק מערב שבת באופן שהדלת לא תינעל, אך כמובן החיסרון בזה הוא ברור, שיש חשש גניבה וכדומה.

באשר לבית הכיסא: הנה מצוי שמלבד מפיגי הריח הפועלים בעת יציאתו, גם המים יורדים באופן אוטומאטי כשעוזב את המקום, והנה אם הוא כבר נמצא שם ורק אז מתבררת לו מציאות זו, יש מקום להקל שיוכל לעזוב את המקום, משום שהוא פסיק רישא דלא איכפת ליה[ה] באיסור דרבנן[ו], המותר במקום הצורך[ז].

אך אם כבר קודם כניסתו היה מודע לבעיות הנ"ל, לכתחילה יחפש מקום אחר ללא החששות הנ"ל, ואם אי אפשר, יש מקום להתיר להיכנס מטעם הנ"ל, וכן משום כבוד הבריות.

אמנם מצוי שבכניסתו לשם נדלק האור באופן אוטומאטי, ויש לשים לב לכל זה[ח].

ומלבד חששות אלו ישנם חששות נוספים בפעולות חשמליות נוספות הנגרמות בפתיחת דלת החדר, בפתיחת דלת המרפסת או החלון ובסגירתם, כגון בהדלקת המזגן והתאורה ובכיבוי, ויש לתת את הדעת על כך. וישנם בתי מלון שהמערכות החשמל ומיזוג האוויר אינן מופעלות באמצעות חיישן (גלאי נפח) אלא על ידי הנחת הכרטיס המגנטי בתוך בית קיבול המותקן לכך. והעצה בזה היא להניח אחד משני הכרטיסים במקום הנ"ל למשך כל השבת[ט].

א - עיין דוגמה לדבר בביאור הלכה סימן ר"נ ד"ה 'כי זהו כבודו'.
ב - אורחות שבת חלק ג' פרק כ"ו סעיף כ"ו והערה ל"ט.
ג - שמירת שבת כהלכתה חלק א' פרק כ"ג סעיף ס"ח (במהדורה השלישית שיצאה כעת לאור) דיש פוסקים הסוברים ד'יצירת פתח' אינה נחשבת להנאה, וזו גם עצה לדלת הראשית של המלון.
ד - ואם אינו מבין, יש מקום להקל אם הוא צורך גדול ויש בדבר ביטול 'עונג שבת', ולצוות על הגוי בפירוש שיפתח עבורו את הדלת דהוא שבות דשבות במקום צורך גדול ומקום מצווה אמנם לשיטת החזו"א הוא אמירה לנכרי באיסור דאורייתא. וכמובן שלא יוכל לצאת ולהיכנס לחדר מספר פעמים כאוות נפשו על ידי עצה זו, אלא אך ורק במקום צורך גדול כדלעיל, וצריך ליזהר מאד בכל זה.
ה - נראה לענ"ד ברור דזה נכלל בגדר 'פ"ר דלא איכפת ליה' וכמו 'ארעא דחבריה', ואף לסוברים דשפיכת מים בגינה ציבורית (בדרך של פסיק רישא) נחשבת כפ"ר דניחא ליה, מ"מ כאן שהוא רק אורח שם לכמה ימים, וכן שכמה רגעים אחריו ייכנס שם גוי ויגרום הוא להפעלת מפיגי הריח וירידת המים, הוי כפ"ר דלא איכפת ליה.
ו - עיין שו"ת מנחת יצחק ח"ג סימן כ"ג.
ז - כמבואר במשנה ברורה סימן שט"ז ס"ק ה', וסימן שכ"א ס"ק נ"ז ושעה"צ שם אות ס"ח, וכן יש לומר שיש בזה פגם בכבוד הבריות להשאר שם כל השבת-שש"כ פרק ל"ב הערה קכא*)
ח - ואם היא תאורה שיש בו הבערה (חוט להט) לכאורה אין היתר דהוא פ"ר באיסור דאורייתא, אך אם התאורה היא בלי הבערה, אולי יש מקום להקל במקום שנוגע לכבוד הבריות, והדבר תלוי בשאלה שנחלקו בה האחרונים האם בהפעלת תאורה כזו יש איסור דרבנן או איסור דאורייתא. ומן הסתם בד"כ אפשר למצוא מקום אחר.
ט - מתוך שמירת שבת כהלכתה שם, ואורחות שבת שם. ומערכות המופעלות על ידי גלאי נפח יתכן שיוכל לנטרלם על ידי כיסוי הגלאי במגבת וכדו'.לבני אשכנז היוצאים ביד רמ"א, עיקר ההלכה לדעת ה'משנה ברורה' לאסור.

סיפור לשבת

ואיך אפשר שלא לעשות תשובה

/ שאול שיף

הנשר הגדול קה"ק (קודש הקודשים) רבי פנחס מקאריץ ז"ל זי"ע, הי' רושם בכל שנה ושנה כמה (כסף) ייתן כל אחד ואחד מחסידיו. ושני אנשים מגדולי תלמידיו היו נוסעים לקבץ (כספי) המעמד. ובאיזה שנה השמיט הצדיק שם של גביר אחד שהי' נותן מעמד חשוב, מנה יפה, ואת בנו הציג במקומו. ויתמהו האנשים. וכשבאו האנשים לעיר ההיא, שאלו תיכף על אודות הגביר, והשיבו להם, כי שבק לן חיים ובנו ירש את כל הונו. ובאו אליו וקיבלו ממנו סך מעמדו כאשר הי' נרשם בדפי המעמד. אחרי כמה שנים השמיט הצדיק גם את שם הבן ובראותם זאת ויפג לבם, כי ראו שכאשר השמיט את שם אביו, מה שהי', שהלך לעולמו. וכאשר הגיעו לאותה העיר שאלו אודותיו, והשיבו להם אל תדברו ממנו, כי נתפקר הוא ואשתו ובני ביתו והולכים בחוקות הישמעאלים במאכלם ובמלבושיהם. ושאלו לאנשי העיר איך נהייתה לו להתפקר כל כך, ואמרו להם, יען כי עסקי אביו הי' רק עם אדונים וכן הוא אחריו, והיות שקיבל עסקי אביו כאשר עודנו באבו, רך בשנים, והוא שוקד בבית אדונים ומתחילה נכשל ר"ל בקלות ואח"כ בחמורות כדרך היצר.

אחרי כמה שנים חזר והציג הצדיק הקדוש את שמו ברשימת כספי המעמד ורשם כמה ייתן. והיה בעיניהם לפלא פלאות, כי הם ידעו מהתפקרותו, ובכל שנה שמעו כי ירד מטה מטה מהיהדות. ותיכף כאשר באו לאותה העיר שאלו תיכף עליו, ואמרו כי פלאי פלאות נעשה בו פתאום, וכי בשנה הזאת נתהפך לאיש אחר ויטהרו הוא ואשתו ובני ביתו והחליפו שמלותם וכל כלי הבישול והינם מתנהגים בהכשר ויתרון ביתר שאת מאשר קודם התפקרותו, ולא נודע לשום איש סיבת זה.

וכאשר שמעו כדברים האלה, רצו תיכף לביתו וכאשר ראה אותם נתפעל מאד וכבדם בכבוד גדול ושאל אותם כמה עומד (כמה נרשם שעליו לשלם) למעמד, ואמרו לו דבר סתר לנו אליך. הלא כאשר השמיט אותך רבנו שמענו מתהלוכותיך כי הצגת על דרך לא טוב מאד, וכן הי' כמה שנים, והן עתה חזר רבנו והעמיד אותך שוב למעמד ונתפלאנו. השיב להם אגיד לכם דבר אמת: ישנתי ביום שנת הצהרים בביתי ונדמה לי בחלומי כי נוסע אנוכי בדרך, כי נוסע אני תמיד, ונדמה היה לי כי רעב אנוכי מאד ואני נוסע בדרך אשר אין שום מקום ראוי שאוכל לאכול שם, עד כי הגעתי לעיר אחת. וכשבאתי לאכסניא שלי צוויתי תיכף לשים לפני לאכול והי' אז מאכלי אפילו תרנגולת מטוגנת בחמאה ולא מאסתי מלאוכלה. ושמו תיכף לפני לאכול וקודם שהתחלתי לאכול בא איש אחד נשוא פנים ואמר לי, אני באתי אליכם לקרוא אתכם לב"ד איש אחד יש לו דין ודברים עמכם. אמרתי לו אם יש לאיש איזו תביעה עלי, יבא אלי ויראה לי חתימתי שאני חייב לו ואשלם תיכף שלא בב"ד. אמר האיש: אעפ"כ כשיש לאיש טענות עליכם ואומר שמוכרח לסדר טענותיו בב"ד דוקא, מהראוי שלא תסרבו. ומחמת יקרת האיש ושיחתו הנעימה הייתי מוכרח לעזוב את מאכלי והלכתי עמו ובא עימי אל בית הב"ד, וכאשר נכנסנו לחדר החיצון יצא לקראתנו מבית הפנימי משרת אחד ושאל אותי מי אני ואמרתי לו שמי. אמר לי הב"ד צריכים לכם אך עתה אינם פנויים. לכו לביתכם ותבואו אח"כ. הלכתי לאכסניא שלי ורציתי להתחיל לאכול ואני רעב מאוד. או אז בא עוד הפעם אותו האיש וקרא אותי והשבתי לו ברוגז הלא כבר אמרתי לכם כי כל מי שיראה עלי שטר חוב מיד אשלם. אך נתרציתי לדבריכם ללכת לב"ד וראיתם כי לא הניחו אותי לכנוס פנימה. עכ"ז מחמת נשיאת פני האיש ושיחתו הנעימה, הוכרחתי ללכת עמו עוד הפעם. וכשבאנו יצא המשרת ואמר לנו כבראשונה, אז הלכתי ברוגז גדול להאכסניא וישבתי לאכול. תיכף בא האיש וקרא אותי פעם שלישית ולא רציתי ללכת בשום אופן בטענתי עליו כנ"ל והבטיח לי אשר עתה בפעם הזאת בודאי לא ישיבוני ריקם ויכניסוני. ולכבוד האיש כי רב הוא, לא יכולתי להשיב פניו והלכתי עמו בשלישית. וכשבאנו יצא המשרת ופתח לי הפתח ואמר עתה לך לפני הב"ד כי יפנו לעסקך. ונכנסתי וראיתי בית מהודר ושולחן גדול עומד. מסביב כל השולחן יושבים זקנים בעלי צורה ותואר, מהודרים מאד. ואמרו לי יש פה איש אחד שיש לו טענות עליך. ונפתח פתח ונכנס איש אחד וסיפר כל העבירות אשר עברתי מיום עמדי על דעתי עד היום ההוא, ובפרט בשנים האלו. והי' מספר כמה עובדות רעות ממני אשר לא זכרתי אותן אם עשיתי אותן, והזכיר לי כמה סימנים מובהקים על כל עובדא עד שנזכרתי ולא יכולתי להכחישה. אחרי גמרו לספר את הכול, עמדתי מרעיד מאוד, ואימה גדולה נפלה עלי. ושאל אחד מן הזקנים מה יהי' פסק דינו על כל הדברים. השיבו: יישאר פה ואח"כ נעיין בדינו. והגם שהי' חלום, עם כל זה הבנתי שבכוונתם שהשינה תהי' שינה עולמית ח"ו. והתחלתי לבכות מאד, ואמרתי עדיין אין אני זקן ואני מבטיח לכם שאחזור מכל דרכי המקולקלים ואעשה תשובה. ענה זקן אחד מן החשובים בראש, ואמר, אמת, כן, הוא יכול לעשות תשובה וצריך להחזירו. הלכתי לראות מי הוא המלמד זכות עלי וראיתי כי הוא רבנו הקדוש, רבי פנחס מקוריץ זי"ע. עוד אמר, "הוא הי' מהנה אותי מכספו כמה פעמים ואני מחויב להפך בזכותו, ואני רואה לו זכות זה, כי ביכולתו לתקן את אשר עיוות. ואז ענו כולם, כי אין שורת הדין כן, אך מפני כבודו של הרב ר' פנחס מוכרחים אנחנו לעשות רצונו, ואמרו: החזירו אותו. ונפלתי ממיטתי לארץ ואיקץ. והנה לא נשכח ממני דבר ואני זוכר הכל וארכובותי דא לדא נקשן מהמראה הגדול הזה ואיך אפשר שלא לעשות תשובה.

(מתוך קהל חסידים החדש בעריכה קלה)

שביבים / שאול שיף

ללמוד בו תדיר

ידוע שהיהודי הק' זי"ע היה לומד בכל יום כמה פסוקים ממשנה תורה - חומש דברים, וכן היה מצווה לתלמידיו ללמוד בו תדיר כדי לעורר לבם ליראת ה', ואמר שהעצה היעוצה למי שנפשו חשקה לשוב בתשובה שלימה לפניו ית"ש, היא, ללמוד במשך כל ימות השנה משנה תורה, כי הוא מסוגל ליראת שמים, והוא המובחר שבספרי מוסר, וכל משנה תורה הם פרשיות של תשובה (עי' פני מנחם דברים עמ' יט שופטים עמ' קא), וכן נהגו הרבה גוטע יודען (יהודים טובים) שהיו לומדים משנה תורה שלא על סדר הפרשה.

(מתוך הקדמה של הגר"ש אלתר, ראש ישיבת "שפת אמת" שליט"א לאחת משיחותיו. וראה עברא דדשא פרשת דברים)

ימי שטפנשט

רבי נפתלי כהן מזקני חסידי שטפנשט מספר: "על שטפנשט אפשר לדבר ימים ולילות ללא הפוגה, אך בכל זאת אנסה להתמקד על מה ששמעתי מפי אבי וזקני ז"ל על נפלאות קודשו של הרבי. סבתי מרת לאה ע"ה (בת רבי נפתלי מלמד ז"ל) סבלה מכאבים עזים, ובביקורה אצל הרופא בבוטשאן שח לה, שיש לה מחלה ממארת ל"ע וימיה ספורים. נכנסה סבתי אצל הרבי משטפנשט ובכתה לפניו על צרתה. אמר לה הרבי: ביאס יש רופא גדול שיוכל לרפואתך, לכי אליו. סבתי חזרה לביתה בבוטשאן ונפרדה מחברותיה, כי חששה שתיפטר מן העולם ביאס... כשהגיעה אל הרופא ביאס, אמר לה שתמרח משחה מסוימת והכול יעבור בשלום. ואכן, כעבור מספר שבועות היא הבריאה לחלוטין. כשחזרה אל הרופא הראשון ביאס, אמר לה הרופא: "אני מוכן שיכרתו את ראשי אם לא צדקתי באבחון המחלה הממארת, אבל הרבי, מה שהרבי יכול לעשות, אינני יכול לעשות"... מעשה נוסף היה עם סבתי לאה ע"ה שהייתה אישה משכלת, מלאה באמונת חכמים כדבעי. הם גידלו בביתם פרה שממנה התפרנסו ממכירת החלב והגבינה. באחד הלילות נגנבה הפרה ונעלמה, מובן מאליו שצערם היה גדול מנשוא. סבתי לא הלכה אל המשטרה להגיש תלונה, אלא נסעה מיד לשטנפשט. היא ספרה לרבי שהפרה נגנבה ויחד עמה נשבר מקור פרנסתם. הרבי בירך אותה לצאת כי הרבי כבר בירך, אך היא בשלה שהיא לא נוסעת עד שהיא לא מקבלת את הפרה חזרה. אמר לה הגבאי בבדיחותא: "ומה את רוצה? שהרבי יחזיר לך את הפרה?!"... סיפר לי אבי ז"ל שהיה אז ילד קטן, שכעבור מספר לילות בעודם יושבים בתוך הבית, נשמעו קולות מבעד לשער החצר, כשיצאו לבדוק מיהו הדופק, הם רואים את הפרה עומדת ליד הדלת ומבקשת להיכנס פנימה..."

"אם כבר סיפרתי לכם על מעשה הנס שהיה לסבתי ע"ה עם הרבי, אספר לכם סיפור נוסף שהיכה הדים רבים בכל גלילות רומניה, על נס ופלא שאירע ביום כיפור באחת השנים. היה זה בתקופת חודש אלול, כשמגפה גדולה השתוללה במספר עיירות ברומניה והפילה חללים רבים. בעקבות התפשטות המגיפה, אסרו השלטונות לצאת מעיר לעיר כדי שלא ייבדקו אנשים נוספים במחלה. אחד מגדולי חסידי שטפנשט, היה רבי חיים זאנוועל זצ"ל (סבו של כ"ק האדמו"ר מריבניץ זצוק"ל) שגר בסרביה. הוא היה רגיל לנסוע לשטפנשט כל יו"ט וגם הפעם לקראת היום הקדוש שיחד ר' חיים זאנוויל את שומרי הגבולות והעבירוהו את הגבול לשטפנשט. באמצע התפילה התמוטט ר' חיים זאנוויל ונפל ארצה, הרופא שהוזעק למקום קבע את מותו מיידית, רשם לו תעודת פטירה והלך לדרכו. "בתחילה לא רצו לצער את הרבי ולהודיעו על הצרה שנחתה בבית המדרש בפתע פתאום, אך כשראו את המצב החמור, הלכו וספרו לרבי את אשר אירע לר' חיים זאנוויל, שנלקח לבית עולמו. אמר לו הרבי בביטול: "אה, הוא בסך הכול קצת חלוש, תנו לו קצת תה ויוטב לו"... הלכו החסידים ונתנו לו קצת תה, אך רבי חיים זאנוויל לא זע. סיפרו לרבי שאינו מגיב,אמר הרבי: תנו לי, אני ייתן לו לשתות. ניגש הרבי ואמר: "חיים זאנוויל טרינק א ביסעלע תה", אך המת לא נע ממקומו. שב הרבי על דבריו אך לא נענה. בפעם השלישית אמר הרבי בקול: "חיים זאנוויל איך הייס דיר טרינקען א ביסעלע תה" או-אז התרחש המראה הבא לעיני החסידים הנדהמים. ר' חיים זאנוויל קם ושתה את כוס התה, חזר ונהיה כאחד האדם. "בינתיים הרופא רשם פרוטוקול מכל אשר אירע ושלח את הנתונים לבוקרשט, כדי שידעו שאיש אחד הפר את החוק ועבר מעיר לעיר, ואכן היה חולה במחלה והתמוטט בבית המדרש של שטפנשט ומותו נקבע במקום. למחרת, הגיעה משלחת מטעם השלטון מבוקרשט כדי לראות את הזירה, אך מה מאוד התאכזבו לשמוע ש'החולה המת' מסתובב והולך על רגליו כרגיל...

(נלקט משבועון "המבשר")

לא הקרבה ולא עשייה

מדוע לא נכתב בקרבנות תמיד של שבת לשון הקרבה או עשייה כמו בשאר המועדות וראש חודש, ונאמר בהם רק:

"וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים"?

בספר 'כמוצא שלל רב' כתב בזה, וז"ל: בכתב יד קדמון של רבינו אביגדור כ"ץ (כהן צדק) מבעלי התוספות, שטרם ראה את אור הדפוס, אנו מוצאים דבר נפלא. שכן, לכאורה, יש מקום לדייק בלשון הפסוק שלפנינו, שבו נאמר "וביום השבת שני כבשים וגו'", ולא נאמר "תקריבו שני כבשים" או "תעשו שני כבשים" - כפי שנאמר לגבי כל שאר הקרבנות והמועדים.כביכול, אם היה יכול להיות בלא אדם היה טוב, כדי שלא יהיה חילול שבת. ורבינו אביגדור כ"ץ מוסיף: "ולכן נראה שביום השבת לא עסקו בקרבנות היום אלא זקנים וחסידים, שהיו נזהרים שלא ייהנו מאש המערכה כלום".

לענ"ד נראה הטעם שלא נכתב ביום השבת בקרבנות לשון הקרבה או עשייה. דידוע שביום השבת אסורה בה המלאכה שהן ט"ל מלאכות ותולדותיהן כידוע, ועל כן לא נכתב בקרבנות של יום השבת לשון של הקרבה או עשייה.

עוד יש לומר בס"ד הטעם שלא נכתב ביום השבת לשון של הקרבה או עשייה. כי השומר את השבת אין עליו טורח מלאכה ועשייה, ועל כן לא כתוב בקרבנות השבת הקרבה ועשייה להורות שמי ששומר שבת ממנה הברכה לכל השבוע ואין הוא צריך לטורח מלאכה ועשייה.

עוד יש לומר, שהנה ידוע ששבת היא שלימות של הכול ואין צריך שום דבר תיקון ביום השבת ועל כן לא נכתב בשבת לשון הקרבה ועשייה, כי הכול מתוקן ליום השבת.

(מתוך "לבונה זכה" של מכובדי,הרב רן אבוחצירא ס"ט)

אצל הבן או הבת...

כְּשֶׁתָּבוֹאוּ לְבַקֵּר אֵצֶל הַבֵּן אוֹ אֵצֶל הַבַּת,
אַל תִּשְׁכְּחוּ לְהָבִיא מַשֶּׁהוּ - אֲפִילוּ מְעַט.
הִמָּנְעוּ מֵהַבָּעַת דֵּעוֹת, אַל תַּרְבּוּ בְּמִלִּים,
רַק הָבִיאוּ מַתָּנוֹת, הִפָּרְדוּ מִכַּמָּה שְׁקָלִים.
הֵם אוֹהֲבִים לִרְאוֹת אֶתְכֶם עִם תַּבְשִׁילִים .
הֱיוּ חֲכָמִים בְּלִבְבְכֶם, אַל תִּתְעָרְבוּ בָּעִנְיָנִים,
כִּי הַיְלָדִים שֶׁגָּדְלוּ, אֶת הַכֹּל כְּבָר מְבִינִים.
כָּל אֵם יְהוּדִיָּה יוֹדַעַת וְאוֹמֶרֶת גַּם לָאָב:
"אִם הַדִּבּוּר שָׁוֶה כֶּסֶף - הַשְׁתִּיקָה זָהָב".
זֶה לֹא צְחוֹק, הַחָכְמָה הִיא לִשְׁתּוֹק .
כְּשֶׁתָּבוֹאוּ לְבַקֵּר אֵצֶל הַבֵּן אוֹ אֵצֶל הַבַּת,
אַל תְּצַפּוּ לְקַבֵּל כְּלוּם , אוּלַי תִּזְכּוּ בְּמַבָּט .
יְקָרִים וִיקָרוֹת,זוֹ עֵצָה, זוֹ אֱינָהּ מִצְוָה,
בָּךְ אוּלַי נִזְכֶּה לְקַבֵּל מְעַט הַעֲרָכָה וְאַהֲבָה.
צָרִיךְ בְּכָל גִּיל לָדַעַת לְדַבֵּר אִתָּם מִלָּה,
לֹא לָקַחַת פְּרוּטָה, אַךְ לָתֵת לְלֹא הַגְבָּלָה.
אַל תִּדְרְשׁוּ טוֹבוֹת, אַל תְּבַקְּשׁוּ הֲנָאוֹת,
לֹא בָּאתֶם לְהַשְׁמִיעַ וְגַם לֹא כְּדֵי לְרְאוֹת!
חִשְׁבוּ הֵיטֵב עַל כָּל מִלָּה וְעַל כָּל אוֹת.

להחזיר אהבה

בן אוֹ בַּת יְקָרִים, חִשְׁבוּ עַל הַהוֹרִים.
אַתֶּם דָּנִים בֵּינְךָ לְבֵינָהּ:
"מַה נִקְנָה לְאִמָּא מַתָּנָה ?"
בְּגִילָהּ זוֹ שְׁאֵלָה טוֹבָה,
הַתְּשׁוּבָה - לְהַחֲזִיר לָהּ אַהֲבָה.
לָתֵת לָהּ מִזְמַנְכֶם, תִּתְפַּנּוּ אֵלֶיהָ לִפְעָמִים,
זֶה מַה שֶּׁנָּחוּץ לָהּ מִכָּל הַדְּבָרִים.
לְבַקּוּרְכֶם בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם הִיא מְצַפָּה,
גַּם אִם זֶה לְשָׁעָה קַלָּה, כָּל שָׁעָה הִיא יָפָה.
הַקְדִּישׁוּ מִעַט מִזְמַנְכֶם לְהַקְשִׁיב וּלְשׂוֹחֵחַ,
הִיא מַרְגִּישָׁה נְעוּלָה, אֶצְלְכֶם - הַמַּפְתֵּחַ.
עַל בְּעָיָה שֶׁאוּלַי קַיֶּמֶת בְּדַאי לִשְׁאוֹל,
בְּתְשׁוּבָתָהּ לְעִתִּים מָצוּי הַמַּפְתֵּחַ לַכֹּל.
סַפְּרוּ לָהּ עַל בִּלּוּיִים וְעַל עֲבוֹדָה,
בְּעֵינֶיהָ זֶה כְּמוֹ סִפּוּר אוֹ אַגָּדָה.
כָּל אֵלֶּה אוֹתָהּ מְאוֹד מְעַנְיְנִים,
כִּי הַקִּירוֹת מַקְשִׁיבִים - אַךְ אֵינָם עוֹנִים.
הַצִּפִּיָּה שֶׁלָּהּ לְשִׂיחַת טֶלֶפוֹן גְּדוֹלָה מְאד,
וְאִם בְּהִזְדַּמְנוּת תִּשְׁאַל גַּם לִשְׁלוֹמָהּ,
וְהִיא תַּרְחִיב בְּתְשׁוּבָתָהּ וּתְסַפֵּר עוֹד וְעוֹד,
הַאָזֵן לָהּ בְּסַבְלָנוּת וְגַם בַּהֲבָנָה.
וְאִם יְשַׂחֵק מַזְלְכֶם, וְהַשִּׁלְוָה תִּשְׂרוֹר בְּבֵיתְכֶם,
הַיְלָדִים יַעֲשׂוּ לָכֶם טוֹבָה, הֵם יָבוֹאוּ אֲלֵיכֶם.

כֻּלָּם יָבוֹאוּ אֶל אִמָּא לְמַאֲכָלֶיהָ הַמְהֻלָּלִים ,
כִּי אֶת הָאוֹכֶל שֶׁל אִמָּא כֻּלָּם זוֹלְלִים,
וּבְקוֹל מוֹדִים לָהּ עַל רְחִיצַת הַכֵּלִים.
כְּדַאי לָתֵת לָהּ גַּם מַחְמָאָה,
עַל כּוֹבַע אוֹ עַל חֻלְצָה חֲדָשָׁה,
לָצֵאת אִתָּהּ לְטִיּוּל קָטָן
אוֹ סְתָם לְבַלּוֹת אִתָּהּ מְעַט זְמַן.
לֶהָנוֹת מֵהַנּוֹף בְּיַחַד אִתָּהּ,
זֶה הַכֹּל מַתָּנָה בִּשְׁבִילָהּ.
כְּדַאי לַחְשׁוֹב גַּם עַל זֶה,
כַּמָּה זְמַן בְּיַחַד עוֹד יִהְיֶה!
תְּשׁוּמַת לֵב קְטַנְטַנָּה, גּוֹרֶמֶת לָהּ נַחַת,
אָז לָמָּה אֶת זֶה מְמֻנָּה לָקַחַת?!
לַחְשׁוֹב עַל כָּל זֶה בְּרְצִינוּת - זֶה כְּדַאי,
תְּנוּ לָהּ מִזְמַנְכֶם, כָּל זְמַן שֶׁזֶּה לֹא מְאֻחָר מִדַּי!!!

(המקור בלתי ידוע)

עלי רגש / למדנו חכמה מאבטיח

'אבטיח אדום מתוק על הסכין' עלה והתנגן שוב ושוב קולו של בעל הבסטה באזני מוישי כמנגינה חלומית, עריבה ומתוקה.

הקיץ הגיע והאבטיחים כבר כאן, אדומים ומתוקים כמו תמיד. גרעיניהם השחורים כמו שותקים, צופנים סוד כמוס, ואילו הקליפה הלבנה - ירוקה מצטנעת משהו מול העושר הארגמני הנשפך מבשרו הפריך של האבטיח.

כשפנה מוישי אל הגינה ובידו כמה גרעינים שחורים חלקלקים, איש לא הרים גבה ולא התפלא. מוישי רוצה לגדל לבדו את האבטיח אשר כה אהב.

הקיץ עבר, הסתיו כלה, והאבטיח שצמח, נשאר קטן, חיוור ומלא פטריות עלים. מוישי לא ידע שאבטיח צורך המון המון מים, אף אחד לא אמר לו שאבטיח מגדלים מול השמש, ומעולם הוא לא שמע שאבטיח משקים בטפטפות. לא עזרו לו כל הרצונות הטובים מול חוסר הידע הנכון והמקצועי.

כולנו מליאי רצונות טובים בנוגע לעצמינו ובנוגע לילדינו שיחיו, אך לפעמים, עם כל רצונותינו הטובים, מעט ידע מקצועי יכול לשנות את התמונה כולה ולתת אפשרות של צמיחה ופריחה גם במקרים ומקומות בהם לא הצלחנו להפריח אותם - - - זו בדיוק הסיבה בשלה יוצאת 'שערי הצלחה' בקריאה להורים ומלמדים לנצל את שירות ייעוץ החינם שלה ולקבל עצה שוות-זהב של איש מקצוע. כי לפעמים זה כל מה שחסר.

ואם כדי לפתוח סתימה בצנרת הניקוז אנו יודעים לקרוא ולהסתמך על איש מקצוע, על אחת כמה וכמה שכדי לשחרר חסימות וליישר הדורים בנפשם הרגישה והעדינה של ילדינו שיחיו, נעריך ונקבל בלב שלם את עצתם של אנשי המקצוע שלמדו והשתלמו בתחומם, ולהם וותק וניסיון עשיר בפתרון בעיות רגשיות מגוונות. קיץ פורה ורענן!

''שערי הצלחה'' - מומחים בטיפולים רגשיים.

(מודעה שראתה אור ב"שנשמע ונתבשר", ידיעון אימיילי לציבור החרדי)

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל. gilwein26@012.net.il